

TURUN YLIOPISTO

Potilaan voimavaraistumisen tukeminen käsitekartta- menetelmällä

Johansson Kirsi, TtM (väit.3.11.2006)
Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos

Terveysnet 10112006 / Kirsi
Johansson

TURUN YLIOPISTO

Voimavaraisuutta tukeva ohjaus

Voimavaraisuutta

- on, että potilas tietää omasta tilanteestaan sekä hoidostaan riittävästi ja ymmärtää tämän tiedon sekä pystyy tämän tiedon avulla toimimaan omassa tilanteessaan ja hoidossaan.
- ei voi antaa toiselle, mutta yksilön voimavarojen löytämistä ja niiden vahvistumista voidaan tukea ohjauksen avulla.

Terveysnet 10112006 / Kirsi
Johansson

TURUN YLIOPISTO

Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimustehtävä

- Voidaanko käsitekartta-
menetelmällä toteutetulla
potilaanohjauksella tukea potilaan
tiedollista voimavaraistumista?
  - tietämys
  - kokemus oppimisesta,
voimavaraistumisesta

Terveysnet 10112006 / Kirsi
Johansson

TURUN YLIOPISTO

Aineisto

- Tutkimus on osa väitöskirjatyötä
- Tutkimukseen osallistui lonkan
tekonivelleikkaukseen tulevat
potilaat (n=123) interventio (n=62)
ja kontrolliryhmässä (n=61)

Terveysnet 10112006 / Kirsi
Johansson

TURUN YLIOPISTO

Menetelmät

- Interventoriyhmä: systemaattinen
suullinen ohjaus
käsitekarttamenetelmällä +
kirjallinen potilasohje
- Kontrolliryhmä: tavanomainen
ohjaus= ei systemaattinen suullinen
ohjaus + kirjallinen potilasohje
- Kyselylomakkein mittaukset ennen
ja jälkeen

Terveysnet 10112006 / Kirsi
Johansson

TURUN YLIOPISTO

Käsitekarttamenetelmä yleensä

- Sekä tiedon esittämisen että oppimisen tehokas
väline.
- Laajentuneeseen käyttöön on vaikuttanut muun
muassa vaatimukset tehokkaampaan oppimiseen,
vaatimukset luovuuden käyttöön sekä vaatimukset
käyttää tietoa mahdollisimman paljon hyväksi.
- Paljon käytetty koulutuksessa ja yritysmaailmassa.
- Sen avulla voidaan oppia mielekkäästi. Mielekäs
oppiminen on perusta ajattelun, tunteiden ja
toiminnan kokonaisuudelle, joka taas mahdollistaa
voimien lisääntymiseen, voimavaraistumiseen
(empowerment).

Terveysnet 10112006 / Kirsi
Johansson

Käsitekarttamenetelmä tässä tutkimuksessa

- Voimavaraistumista tukevassa ohjauksessa huomioidaan potilaan oma lähtökohta ja ohjauksen avulla tuetaan potilasta löytämään omia voimavarojaan sekä vahvistamaan niitä.
- Potilaalle tehdyt kysymykset, rohkaisu potilasta esittämään kysymyksiä ja rohkaisu potilasta kertomaan omasta tilanteestaan ovat menetelmiä, joilla voidaan edistää potilaan voimavaraisuuden tunnetta, sen löytämistä ja vahvistamista.

Terveysnet 10112006 / Kirsi
Johansson

- Yhtenä mahdollisuutena edesauttaa potilasta kertomaan omasta tilanteestaan ja tiedoistaan on käsitekartan hyödyntäminen, jonka avulla tässä tutkimuksessa toteutettiin ohjausta.
- Helppo havainnollistaa, mitä potilas tietää asiasta, mitä hän ei tiedä (=potilaan terveydentilaan liittyen) ja mitä hän kokee tärkeänä tietää (=potilaan terveydentilaan liittyvien uusien asioiden havainnollistamista).

Terveysnet 10112006 / Kirsi
Johansson

- Sairaanhoidtaja teki käsitekartan yhdessä potilaan kanssa ja pätevoitti valmiin käsitekartan potilaalla.
  - Käytännössä tämä tapahtui niin, että ensin potilas kertoi mitä hän tietää terveydentilaansa liittyvästä tilanteesta, tässä tapauksessa, leikkauksestaan, ja sairaanhoitaja piirsi ja kirjoitti nämä asiat käsitekarttaan.
  - Tämän jälkeen selvitettiin potilaan tiedolliset odotukset ja tarpeet, lisättiin ne karttaan ja kerrottiin niistä potilaalle.

Terveysnet 10112006 / Kirsi
Johansson

Keskeiset tulokset

- Potilaat, jotka osallistuivat käsitekarttamenetelmällä toteutettuun ohjaukseen kokivat tietävänsä varmemmin hoitoonsa liittyvistä asioista kuin potilaat, joille toteutui tavanomainen ohjaus.
  - int 1. posttest 4.05, 2. posttest 4.30
  - kontr 1. posttest 3.77, 2.posttest 4.03
- Käsitekarttamenetelmällä toteutettu ohjaus koettiin voimavaraisuutta tukevaksi toiminnaksi.

Terveysnet 10112006 / Kirsi
Johansson

Johtopäätökset

- Käsitekarttamenetelmällä toteutettu ohjaus mahdollistaa potilaan käsittelemään omaa tilannettaan, löytämään omia tiedollisia voimavarojaan sekä hyödyntämään ja vahvistamaan niitä

Terveysnet 10112006 / Kirsi
Johansson

Kiitos!

Terveysnet 10112006 / Kirsi
Johansson